

Příležitosti v leteckém průmyslu v Indonésii

Michal Sontodinomo
Zahraničních kancelář CzechTrade Indonésie, Jakarta

červen 2021

EXPERT NA VÁŠ EXPORT

Obsah

1. Indonésie charakteristika
2. Letecký průmysl obecně
3. Letiště
4. MRO
5. Rady a tipy pro úspěšný vstup na místní trh
6. Asistence CzechTrade v Indonésii

Projekt

Czech Aerospace Solution for Asia x CzechTrade

Projekt vznikl ve spolupráci

- České agentury na podporu obchodu/ CzechTrade
- Letecké amatérské asociace ČR (LAA ČR)
- Asociace leteckých a kosmických výrobců ČR (ALV)

Rámec a cíl spolupráce

V rámci projektu „Czech Aerospace Solution for Asia x CzechTrade“ podpora a propagace širokého spektra českého leteckého a kosmického průmyslu v Asii

Úvodní research

zahraničních kanceláří agentury CzechTrade v Asii - na otázky/ zadání LAA ČR a ALV

Série online konferencí

obchodní příležitosti v leteckém a kosmickém průmyslu v Asii

Pokračování - obchodní příležitosti v **bezpilotním leteckém průmyslu** v Asii

— Indie
— Indonésie
— Singapur
— Thajsko
— Vietnam
— Čína

1

Úvodní informace Indonésie

Indonésie

- Indonésie je 4. nejlidnatější země světa s cca 270 mil obyvateli
- Největší HDP v rámci zemí ASEAN 1,158 mld (a 4 876 USD per capita)
- Stabilní růst HDP 5+% během posledních 5 let
- **2. nejrychleji se rozvíjející asijská země** po Číně mezi zeměmi G20
- Nárůst střední příjmové třídy z 5% na 18% (2003-2010) a na 30% (2010-2019) – cca **80mil lidí**

Indonésie - specifika

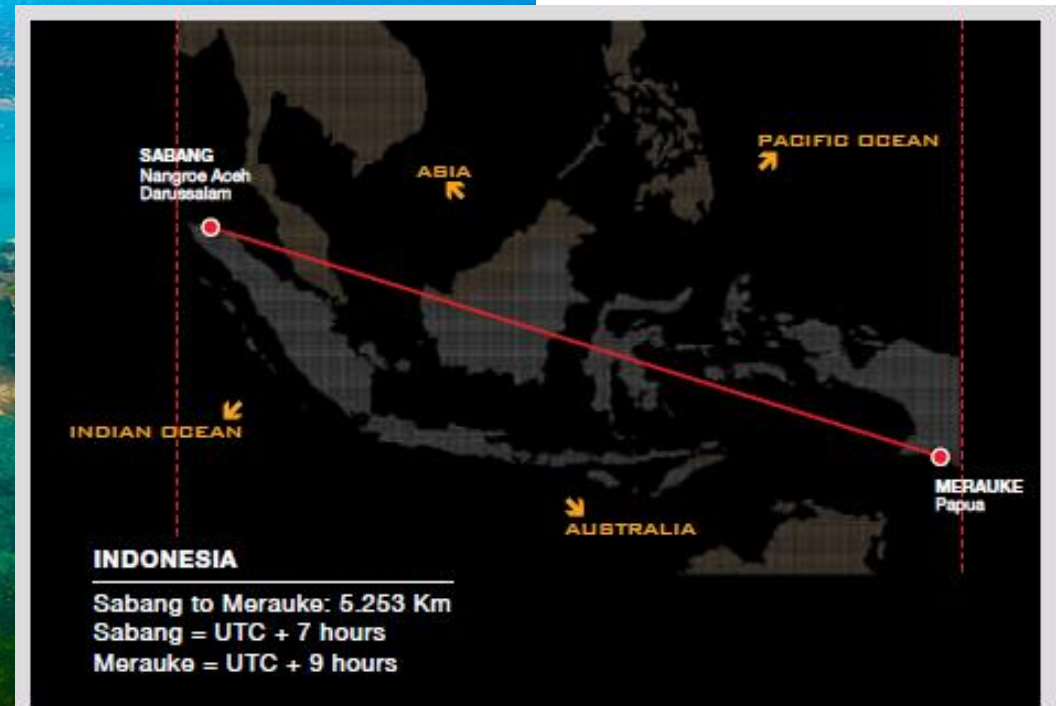

Europe vs. Indonesia

Strategické umístění

Strategicky umístěná země mezi Pacifikem a Indickým oceánem a spojující Asii s Austrálií.

Archipelago – ostrovní země

- Ostrovní země se 17 tisíci ostrovy
- 5 235 km mezi nejvzdálenějšími městy
- Přes 200 etnik a 350 jazykových dialektů
- Převážně muslimská země, cca 87% populace
- Na druhou stranu se země snaží o soudržnost „Unity in Diversity“

A protože je to ostrovní země

- obrovská potřeba dopravního propojení (zejména lodního a leteckého)
- potřeba propojit lidi, zdroje, průmysl a také jako podmínka pro další růst HDP
- často nelze propojit pouze dálnicemi či železnicemi a lodní doprava je pomalá: proto letecká přeprava již zažívá velký rozvoj a má obrovský potenciál
- přestože je to ostrovní země – sportovní/soukromé letectví a malá letadla nejsou zdaleka tak rozšířená jako v ČR

2

Letecký průmysl

Letecký průmysl

- Indonéský letecký průmysl je regionálně velmi významný, protože země tvoří 40% populace z 650 mil obyvatel seskupení zemí ASEAN
- země je 2. nejrychleji se rozvíjejícím leteckým trhem po Číně co se týče objednávek nových letadel
- výzvou je zaostávání budování nutné infrastruktury za rychlým vývojem letectví
- rozvoj lidských zdrojů nestačí potřebám trhu
- problémy s bezpečností a technickým stavem letadel

Indonésie – letecký průmysl

- Počet dopravních tras: 214
- Počet letadel v provozu: 1232
- Počet letadel „sportovní létání“: 315
- Letiště: 673
- Počet pilotů: 7 804

TOP 10 SOUTHEAST ASIAN AIRLINE GROUP
RANKED BY FLEET SIZE

[as of January 2018]

	Airline Group	Country	Number of Airline	Number of Aircraft
➔	1 Lion Air	Indonesia	5	294
➔	2 Garuda Indonesia	Indonesia	2	192
	3 Singapore Airlines	Singapore	3	101
	4 AirAsia	Malaysia	4	186
	5 THAI	Thailand	3	129
	6 Vietnam Airlines	Vietnam	3	115
	7 Malaysia Airlines	Malaysia	3	102
	8 Philippine Airlines	Philippines	2	68
	9 Cebu Pacific	Philippines	2	61
➔	10 Sriwijaya Air	Indonesia	2	56

  seasia

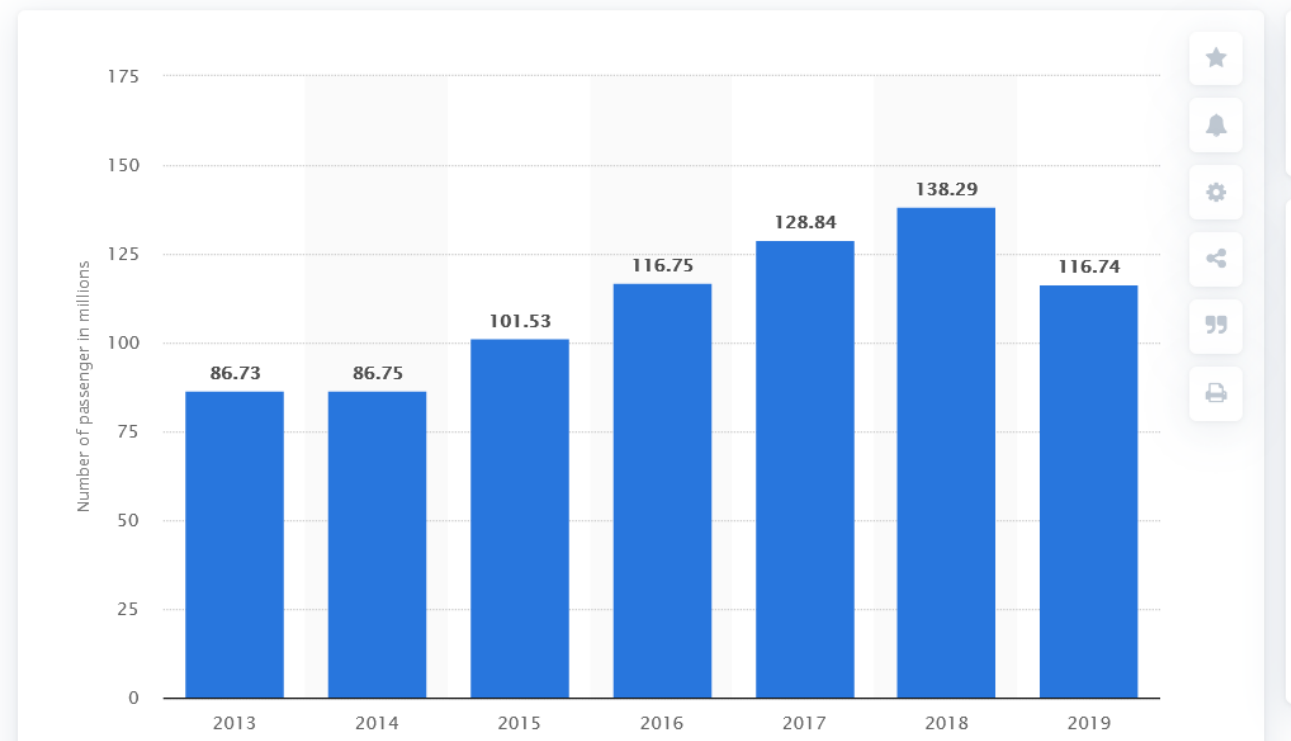
Indonésie – letecký průmysl

- Počet přepravených pasažérů v roce 116,74 mil (2019)
- Největší růst v JV Asii

Cíl vlády je přepravit **200 mil** pasažérů v roce 2024

- Země bude silně závislá na letecké dopravě. Díky růstu intenzity letecké dopravy, bude růst i hustota letišť

Total number of air passengers in Indonesia from 2013 to 2019
(in millions)

Indonésie – hlavní aerolinky – domácí trh

3

Letiště

Letiště

- Počet letišť **673** (233 vlastněno státem)
- Hlavním provozovatelem jsou státní Angkasa Pura I a Angkasa Pura II
- Mezi lety 2015 – 2027 plánováno vybudovat 45 nových letišť. V současné době je v plánu 10 nových letišť převážně formou PPP.
- Rovněž se počítá s obnovou a navyšováním kapacit až desítek stávajících letišť (delší přistávací plochy, opravy a hangáry apod).

Letiště - příležitosti

- Většina letišť má v současné době přetíženou kapacitu o 200 až 300 %.
- Růst objemu letecké dopravy = plánované navyšování investic do letištní infrastruktury a bezpečnosti leteckého provozu
- Potenciál pro dodávky SW pro řízení leteckého provozu

4

MRO - příležitosti

MRO – APAC (Asia-Pacific) region

- ICF International: globální MRO trh poroste 4.6% ročně a dosáhne objemu 118 mld USD v roce 2021 a 140 mld USD v roce 2037.
- V roce 2017 dosáhl APAC tržního podílu 30%. Více než Severní Amerika (27%) a Evropa (26%).
- Do roku 2037, Asijsko-pacifický region bude generovat až 38% celkové světové MRO poptávky.

MRO – maintenance trh

- Indonesia's Aircraft Maintenance Services Association (IAMSA) odhaduje velikost MRO trhu cca 1 mld USD/ročně.
- Pouze 45 % poptávky je obstaráno místními hráči. Zbytek jde k sousedům Singapur, Thajsko, Malajsie.
- Dva hlavní hráči na MRO trhu:
 - GMF Aero Asia (dceřinná firma od letecké společnosti Garuda Indonesia)
 - Lion Air - Batam Aero Technic.
- Tyto dvě firmy jsou schopny pokrýt pouze 30% poptávky opravárenských služeb

MRO – FL Technics lotyšská firma

- v roce 2015 FL Technics převzala nepoužívaný hangár v Tangerangu (blízko hlavního letiště v Jakartě)
- za 4 roky předělali tento hangár na moderní MRO facility
- zároveň po 4 letech začali dosahovat čistého zisku (kumulované tržby cca 11 mil USD)
- zároveň mají poptávky 4x větší než současnou kapacitu
- chtějí postavit další nový hangár s investicí 20 mil USD

MRO – FL Technics

- v roce před pandemií byl hangár schopen obsloužit pouze 3 letadla pro pravidelné prohlídky a opravy
- nový hangár s 10.000 m² může obsloužit 5-6 letadel
- předpokládané tržby očekávají ve výši 40 mil USD/rok
- plány na posílení výuky leteckých techniků
- obchod s komponenty a další rozvoj
- podle majitelů je Indonésie největší a také **nejslibnější** MRO trh v JV Asii (FL Technics otevřel MRO pobočky také v Thajsku a Vietnamu)

Další oblasti – Air Navigation, letadla

- Technologie pro leteckou navigaci (AirNAV), surveillance systémy
- Letecké (aviation) meteorologické systémy
- Ochrana pobřežních oblastí, proti požární detekční systémy
- Dodávky malých letounů pro osobní či cargo dopravu (zejména nyní, když domácí výroba letounu s obdobnými parametry nabrala skluz o minimálně 3 roky)

UAV

- Bezpilotní UAV systémy (armáda dostala za úkol vyvinout vlastní bezpilotní letoun)
- Prototyp představen v lednu 2020 (medium altitude long endurance/MALE UAV)

3

Rady a tipy pro úspěšný vstup na indonéský trh

SLUŽBY CzechTrade v Indonésii

- Vyhledání obchodních kontaktů
- Vyhledání a prověření obchodních kontaktů
- Ověření zájmu o spolupráci.
- Organizace obchodních jednání
- Veletrhy - zajištění (individuální či společné) účasti firem na veletrzích
- Podnikatelské mise

**CÍLENÝ PRŮZKUM TRHU – VYHLEDÁNÍ a PROVĚŘENÍ PARTNERŮ – ZAJIŠTĚNÍ VSTUPU
ČI ÚČASTI NA VÝSTAVÁCH A VELETRZÍCH – PODPORA PŘI PROPAGACI A MARKETINGU
– ORGANIZACE JEDNÁNÍ S MÍSTNÍMI VÝROBCI A ODBĚRATELI**

ACRI
Association of Czech
Railway Industry

Důležité obchodní zvyklosti

- Trpělivost, trpělivost, trpělivost – vše dlouho trvá, čas plyne pomaleji
- Důvěra
- Osobní vztahy (nutno se osobně vídat). Osobní poznání velmi důležité – není to klišé. Na emaily často nereagují. Na WhatsApp ano.
- Cenově senzitivní (čínská ofenziva)

Důležité obchodní zvyklosti

- Indonésané neumí říkat „NE“, neumí kritizovat a neumí kritiku přijmout

Důležité obchodní zvyklosti

- Potrpí si na statut a formality
- Oceňují návštěvu nejvyššího vedení
- Jsou z 88% muslimové (Ramadán a další svátky, pátek se skoro nepracuje)
- Vyžadují úctu – bohatí a s postavením
- Češi někdy bývají přezíraví (nevhodné poznámky o zaostalých Indonésanech)

Časté (opakující se) chyby

- Není strategie a plán (resp. jediný plán bývá, až najdete dodavatele, tak dejte vědět).
- Nejsou základní obchodní cíle a rozpočet na aktivity
- Není základní analýza o trhu, která by umožnila realisticky stanovit cíle
- Malá angažovanost a neochota investovat čas a peníze

České firmy v Indonésii

- HomeCredit – půjčky
- ELDIS – radary (7 dodaných projektů)
- ComAp – kontrolní panely (příběh)
- Doosan Škoda Plzeň
- Strojírny Brno – vodní turbíny
- CKD Small Hydro – vodní turbíny
- Omnipol/ERA – radary
- CzechoSlovak Group (Excalibur International)

S čím si Indonésané spojují Česko?

ŠKODA

VYUŽIJTE DOBRÉ
JMÉNO
ČESKÉ REPUBLIKY

era

Co říkají místní obchodníci

- Neprodávejte nám jen zboží, ale investujte a spolupracujte jako Němci, Japonci, Nizozemci, Američané
- Čechoslováky máme rádi – odborníci, inženýři (+ tzn. netradiční země)
- Znají stroje a technologie ČKD, Mavel a Škodu Praha
- Když budete mít dobrou cenu, tak není problém. O kvalitě víme, že je dobrá.
- Musíte být více vidět a budovat vztahy. Nejen rozdat katalogy a už se neukázat
- Slováci, Lotyšši a Finové jsou mnohem agresivnější (a Maďaři také).

Indonésie – opatření COVID19

- **Business víza na pozvání partnera (jde to obejít přes agentury)**
- **negativní (72h) test COVID19** před nástupcem do letadla v ČR (dle aerolinek)
- povinná **5- denní po-příletová** karanténa v určeném hotelu (cca 1.000 Kč/den)
- povinné **roušky všude i venku**
- povinné dodržování **odstupů 1,5 m**
- Obchody otevřené
- Restaurace otevřené do 21:00 za dodržení protokolu (masky, 50% kapacita max)

CzechTrade Indonésie

Michal Sontodinomo
Ředitel zahraniční kanceláře
CzechTrade Indonesia
Embassy of the Czech Republic
Jl. Gereja Theresia 20, Jakarta Pusat

Tel.: +62212396112-3 (ext. line 37)
Mob.: +62 81213685048 (WhatsApp)

E-mail: sontodinomo@czechtrade.cz
www.czechtrade-indonesia.com

Děkuji

Terima Kasih